

Секція 4. Цифрові технології в освітніх та наукових процесах

Вергун Михайло Олексійович

кандидат економічних наук, асистент кафедри обліку і аудиту

Київський національний університет технологій та дизайну

м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІНФРАСТРУКТУРОЮ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗВО

У галузі освіти й науки України питання, що стосуються активізації й розвитку інвестиційної діяльності ЗВО та побудови ефективної інфраструктури її підтримки як складової інвестиційного потенціалу, почали розглядатися науковцями й працівниками освіти наприкінці 90-х років минулого сторіччя. У цей час була остаточно визначена необхідність ринкового розвитку економіки України та побудови інформаційного суспільства.

В основоположних законодавчих документах інвестиційна інфраструктура розглядається як сукупність підприємств, установ, закладів, осіб, що забезпечують підтримку інвестиційної діяльності суб'єкта господарювання [1].

В аспекті діяльності ЗВО елементами цієї інфраструктури можуть бути:

- інвестиційні центри (технопарки, бізнес-інкубатори, патентні бюро, центри трансферу технологій);
- інвестиційні брокери (Міністерство освіти і науки України, Національна академія наук України, суб'єкти господарювання, банки, венчурні фонди, кредитні спілки);
- об'єкти інвестування (персонал, матеріальні та нематеріальні активи, права, ліцензії, патенти, ноу-хау й ін.) [2].

Наведена інфраструктура інвестиційної діяльності потребує динамічного коригування через її складові елементи. Цьому сприяють: постійне розширення комплексу елементів інфраструктури інвестиційної діяльності ЗВО; виникнення нових форм підтримки інфраструктури інвестиційної діяльності, поява нових концепцій, технологій і систем управління, що властиві інформаційному суспільству [3].

У науковому середовищі є поширеним таке визначення терміну «інфраструктура інвестиційної діяльності»: це – специфічний комплекс, сукупність взаємопов'язаних і взаємодоповнювальних систем і відповідних їм організаційних елементів, що мають багаторівневу побудову й охоплюють увесь цикл здійснення інвестиційної діяльності [4].

Як бачимо, у цьому визначенні акцентується увага на цілісності та системності категорії «інфраструктура інвестиційної діяльності». Це основні властивості, яким повинен відповідати комплекс елементів підтримки інвестиційної діяльності. Серед особливостей інфраструктури інвестиційної діяльності варто зосередити увагу на означених характеристиках:

- елементи інфраструктури інвестиційної діяльності – це здебільшого обслуговуючі, а не виробничі послуги;
- ці послуги пов'язані з ресурсним забезпеченням інвестиційної діяльності;
- ресурси класифікуються на види, а саме: виробничі, фінансові, інформаційні, трудові, інтелектуальні та ін.;
- наявність елементів, що мають додаткове значення стосовно інфраструктурної підтримки інвестиційної діяльності;
- наявність елементів інфраструктури, послуги яких не пов'язані з певною стадією здійснення інвестиційної діяльності, але спрямовані на її забезпечення в цілому.

Перелічені характеристики надають можливість визначити інфраструктуру інвестиційної діяльності ЗВО як множину елементів різної спрямованості та різноманітних організаційно-правових форм, між якими існують зв'язки, що функціонально взаємодоповнюються. Вони забезпечують ефективний і прозорий рух усіх ресурсів, котрі спрямовані на реалізацію інвестиційної діяльності за всіма напрямками функціонування ЗВО.

Різноманіття елементів інфраструктури інвестиційної діяльності ЗВО, їх неоднорідна функціональна спрямованість, великі обсяги інформаційної взаємодії потребують побудови системи управління, яка б забезпечувала ефективне їх функціонування, координацію відносин, оцінку ролі та значущості в інвестиційній діяльності, облік, аналіз і регулювання витрат для досягнення очікуваного результату. Крім того, така система повинна забезпечити процес пошуку інвестиційних ресурсів, регулювати становлення взаємин між інвестором і ЗВО, а також здійснювати облік використання ресурсів під час реалізації інвестиційної діяльності.

Автором запропонована система управління інфраструктурою інвестиційної діяльності ЗВО, основу якої складають бізнес-процеси реалізації функцій управління. Центральною ланкою цієї системи є інвестиційно-аналітичний центр як підрозділ ЗВО, що підпорядковується проректору з наукової роботи й у своєму складі має фахівців з питань економіки, управління, консалтингу, маркетингу, математики, фінансів, комп'ютерних технологій і систем. Таким чином, інвестиційно-аналітичний центр є елементом інфраструктури інвестиційної діяльності ЗВО.

В умовах обмеженого кількісного складу виконавців інвестиційно-аналітичного центру, що пов'язано з недостатністю фінансування діяльності ЗВО, великими обсягами структурованої та неструктурованої

інформації, яку треба зберігати, поновлювати, аналізувати і виробляти на її основі управлінські рішення, функціонування такої системи неможливе без застосування економіко-математичних методів, моделей і засобів обчислювальної техніки.

Основне призначення інвестиційно-аналітичного центру – формування та підтримка функціонування провідних бізнес-процесів:

- «Освітньо-науковий потенціал» – накопичення інформації про проекти ЗВО, що потребують інвестиційного забезпечення;
- «Пошук потенційних інвесторів» – дослідження ринку інвестицій під проекти ЗВО, що існують і потребують інвестиційного забезпечення;
- «Просування проектів» – формування заходів із просування проектів, які потребують інвестиційного забезпечення;
- «Обґрунтування витрат» – мотивування витрат на просування проектів, що потребують інвестиційного забезпечення;
- «Бюджетування» – формування бюджету просування проектів за рахунок внутрішніх інвестиційних ресурсів ЗВО;
- «Договірна діяльність» – пошук і встановлення договірних відносин з інвестором конкретного проекту;
- «Управління бюджетом» – інформаційне забезпечення управління бюджетом інвестиційного проекту.

Результати функціонування бізнес-процесу «Освітньо-науковий потенціал ЗВО» використовуються іншими бізнес-процесами системи управління, що розглядається. При цьому він має чітко визначені вхідні та вихідні дані, трудомісткість виконання, що дає можливість визначити витрати на його реалізацію і поставити у відповідність бюджет на довільний термін (період бюджетування).

Основними споживачами результатів діяльності бізнес-процесу «Освітньо-науковий потенціал ЗВО» є бізнес-процеси «Пошук потенційних інвесторів» і «Просування проектів».

Серед інститутів, що утворюють інвестиційну інфраструктуру, потрібно виокремлювати зовнішні та внутрішні. До зовнішніх варто віднести ті, що забезпечують постачання інвестиційного ресурсу. Внутрішні забезпечують супровід, обслуговування і використання інвестиційного ресурсу.

Особливості бізнес-процесів «Освітньо-науковий потенціал», «Пошук потенційних інвесторів», а також можливі взаємодії засвідчують їх безпосередній взаємозв'язок на рівні обміну інформацією з бізнес-процесами «Бюджетування», «Договірна діяльність», «Управління бюджетом». Перелічені бізнес-процеси прямо або опосередковано формують інвестиційну процесно-орієнтовану інфраструктуру ЗВО, що підвищує привабливість закладу вищої освіти.

Література

1. Закон України «Про державну програму заохочення іноземних інвестицій в Україну» від 17 груд. 1993 р. № 3744-ХІІ [Текст] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1994. – № 6. – Ст. 28.
2. Пилипів В. В. Інвестиційне управління природним капіталом [Текст] / В. В. Пилипів // Економіка природокористування і охорони довкілля. – К. : ДУ ІЕПСР НАН України, 2013. – С. 69–73
3. Шевченко О. Пряме державне інвестування як чинник зростання регіональної економіки [Електронний ресурс] / О. Шевченко // Аналітичні записки щодо проблем і подій суспільного розвитку : офіц. сайт Нац. ін-ту стратегічних досліджень. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/Monitor/september08/3.htm>
4. Покатаєва К. П. Теоретичні основи визначення категорій «інвестиційний потенціал» та «інвестиційна привабливість» [Текст] / К. П. Покатаєва // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. Серия: Технические науки. – 2007. – Вып. 75. – С. 262–268.